

Så er hjemmehjælperne i vælten – desværre ikke for det gode

Hjemmehjælperne eller rettere sosu´erne er efter TV 2's afsløringer rigtig kommet i vælten – og absolut ikke for det gode. Skeletterne nærmest vælter ud af skabene, og pressen er igen kommet i sving og ikke mindst – som vanligt – i gensving. Det offentlige rum fyldes af lederskribenter og forargede borgere, der ikke kan finde ord, der er tilstrækkelig negative til at beskrive det, der er foregået i København. Og for nu at få de rette proportioner på plads: Det, der er sket, og som er dokumenteret af TV 2, er udenfor al tvivl både forargeligt og forkasteligt. Ingen tvivl om det. Hvilket FOA da også – glædeligt, utvetydigt, prompte og umisforståeligt - har slået fast. Tak for det.

Og der er sikkert eksempler på samme svineri andre steder i landet. Lad os få det afsløret så hurtigt som muligt. Så vi kan komme videre, end den nuværende kampagne-journalistik kan føre os. Og glæde os over, at langt den største del af hjemmehjælperne med garanti passer deres arbejde til glæde for samfundet og for os alle sammen. På et eller andet tidspunkt får vi jo alle behov for deres hjælp.

Og lad mig så understrege, at sosu´erne ligesom alle vi andre har behov for accept og anerkendelse. Og ikke for kontrol og mistillid. Sagerne i København har jo kunnet finde sted på trods af al mulig kontrol og overvågning. Eller måske netop på grund af manglende tillid og manglende tro på, at med anerkendelse og tillid følger som oftest også ansvar. .

Jeg kalder med overlæg gruppen for hjemmehjælperne, selv om jeg godt ved, at den består af flere forskellige kategorier. Jeg ved også godt, at teknisk hedder de social- og sundheds – med et af flere efterhængte karakteristika. Forkortet sosu´er – et frygtelig teknisk og koldt klingende navn. Modsat hjemmehjælperne – det vil sige folk, der hjælper ældre og handicappede borgere i deres hjem, potentielt på et eller andet tidspunkt som nævnt os alle. Og som udstråler netop den varme og hjælpsomhed, der karakteriserer denne uundværlige gruppe. Jeg ved godt, at hjemmehjælperne kun udgør en del af sosu´erne, men alligevel. Selv er jeg efter en blodprop i hjernen minimalt, men vitalt afhængig af denne skare af væsentligst kvinder, der flintrer fra klient til klient for at hjælpe. Med alt muligt – fra sjælesorg til rengøring. Ja, faktisk er de mange gange første led i såvel vores social- som sundhedssystem. Det er hende – ja, oftest er der heldigvis tale om en kvinde – der som den første må lægge øre til klientens problemer. Hende ser vi oftest i dagligdagen, hende har vi tillid til og fortrolighed overfor. Selv om tiden er knap, har hun alligevel som regel tid til at lytte. Og emnerne er mange og forskellige. Det kan være de store som sorg og bekymringer. Det kan være skrivelsen fra myndigheder, der kan være svær at fatte meningen i og med. Det kan være om økonomi, om forraspede og fortravlede børn eller børnebørn, der efter klientens mening for sjældent kommer på besøg, eller som har glemt ham/hende. Det kan objektivt set være rigtig eller forkert – problemet for den ældre er lige stort og væsentligt.

Problemet kan også være piphans, der opfører sig mærkeligt. Brillen, der trænger til at pudses, vinduer, der skal åbnes eller lukkes. Problemerne kan have forbindelse til maden. Eller blot handle om noget, der murrer eller smerter i ryggen, i benene eller i maven. Altid er det hjemmehjælperen, der først hører om dem, og som ofte forventes at afgøre, om der bør tages videre skridt. Alle problemer handler kort sagt om ondt i livet i bredeste forstand. Og de er alle for den enkelte klient lige vigtige og vitale. Og sosu´en er tvangsindlagt til at høre på problemerne. Noget er reelt, andet hypokondri. Men snakkes og/eller handles skal der. Og hjemmehjælperen er nærmest – og som regel lydhør og venlig. Hun må lægge ører til langt mere end både læger, sygeplejersker og socialrådgivere. For hun kender vores hverdag fra morgen til aften – ja, for nogles vedkommende også natten med.

Jeg opfordrer til, at alle relevante instanser – herunder også du og jeg – bliver opmærksomme på det enormt store, ansvarsfulde og dårligt betalte arbejde, der præsteres på sosu-området. Hele problemkomplekset bør højt på den politiske dagsorden. Stadig flere af os vil i fremtiden blive afhængige af hjemmehjælperne. Samtidig svigter tilgangen til faget, mange forlader det, og mange magter ikke at gøre uddannelsen færdig. Det sidste måske begrundet i den bogliggørelse eller akademisering, der også har vundet indpas på dette område. Ikke, at jeg er modstander af teoretisk viden, men den skal afpasses efter den opgave, der skal løses. Og det har man ikke altid taget højde for. Der findes en stor flok kvinder, der ved siden af at besidde en stor portion sund fornuft og medfølelse også har hænder, der er således skruet på, at de er guld værd i dette vigtige arbejde med mennesker, der trænger til omsorg og hjælp i dette ords bredeste betydning.

Sosu'ernes betydning, situation og vilkår har generelt været overset i dagens Danmark. Undtagen, når skandaler – som nu – fylder det offentlige rum. Men ellers er deres arbejde anonymt - ikke så mærkeligt med den placering, denne gruppe har i samfundet og i offentligheden. En placering, der igen hænger uløseligt sammen med den løn, gruppen oppebærer. Anseelse, respekt og anerkendelse er afgørende for en erhvervsgruppes placering i samfundet. Og bestemmende for lønnen. Det er fristende at starte med lønnen, men en sådan fremgangsmåde vil pr. automatik blot udløse tilsvarende krav fra andre grupper. Vi ved alle sammen, hvad en lærer, en politibetjent eller en sygeplejerske laver – og mine ord skal absolut ikke forstås som en nedvurdering af deres vigtige arbejde. Intet kunne være mig mere fremmed. Det, jeg blot argumenterer for, er, at hjemmehjælperens mange-facetterede arbejde bliver lige så kendt i offentligheden som for eksempel en lærers. Det kræver mere viden om, hvad hjemmehjælperen egentlig går og laver. Det næste, jeg argumenterer for, er at lønnen generelt og i et fjernt fremtidsperspektiv blev mindre afhængig af, hvor mange bøger og videnskabsteoretikere man har været igennem i løbet af uddannelsen. Kort sagt, at det fysiske og psykiske arbejde med mennesker blev opprioriteret. Der er naturligvis nittere blandt hjemmehjælperne – som der for øvrigt er i alle erhverv. Men langt de fleste af dem er kvinder, der professionelt og menneskeligt er rede til at varetage det brede spekter af opgaver, der knytter sig til at arbejde tæt på mennesker i deres hjem. Ikke mindst i en verden, hvor begrebet pårørende ikke længere har det indhold, som det havde en gang. Mest åbenlyst begrundet i større geografiske afstande mellem generationerne. Men også desværre begrundet i større ligegyldighed og mindre empati og medfølelse. Denne manglende medleven fra pårørende – selv fra de nærmeststående - er noget, hjemmehjælperne oplever dagligt i deres arbejde.

Lagt på www.180grader.dk 07.07.2010